

Säkrare vård med hjälp av mätning

Text: Merja Sahlström

specialplanerare, Klient- och patientsäkerhetscentret

Utvecklingen av indikatorer för klient- och patientsäkerhet är ett långsiktigt arbete, som bör göras i samarbete med välfärdsområdena och de sakkunniga. Nu finns uppdaterade indikatorer för tjänsteanordnare och producenter.

Merja Sahlström

Införandet av klient- och patientsäkerhetsindikatorer inom välfärdsområdena ingår i de riksomfattande målen för social- och hälsovården. Målen publicerades av statsrådet i slutet av 2022. I Finland har lägesbilden av klient- och patientsäkerheten länge varit bristfällig. Utan enhetliga uppgifter har det varit svårt att genomföra uppföljning, utvärdering och vägledning. Det här förändras tack vare de nya indikatorerna, som har utarbetats utifrån förslagen i VN TEAS-projektet (2021:68).

Checklisteindikatorer

Med hjälp av checklisteindikatorerna kan man kontrollera om strukturer och processer som stöder säkerheten tillämpas i organisationen. Indikatorerna är indelade i tre kategorier: basnivå, avancerad nivå och föregångarnivå. Basnivån är avsedd att vara en minimistandard. Genom att införa indikatorer på avancerad nivå och föregångarnivå visar välfärdsområdet ett strategiskt engagemang för bättre säkerhet.

Vid uppdateringen av indikatorerna beaktades välfärdsområdesreformen och större vikt fästes vid klientsäkerheten. Indikatorernas formuleringar och nivåer sågs över och nya indikatorer infördes.

Heta linjen (never event)-indikatorer

Heta linjen-indikatorerna, som bygger på NHS (National Health Service) never event-indikatorer, beskriver händelser som kan undvikas och som aldrig skulle få hända. Då allvarliga negativa

händelser inträffar bör organisationen omedelbart vidta korrigerande och förebyggande åtgärder.

I uppdateringsarbetet granskades indikatorernas formuleringar och man tillsatte specificerande text och eventuella diagnoskoder, med vilka de kan sökas i datasystemen.

Kvantitativa indikatorer

De kvantitativa indikatorerna beskriver klient- och patientsäkerhetsläget och dess utveckling inom organisationen och möjliggör jämförelse mellan olika organisationer. De bearbetas av konsensusgruppen för klient- och patientsäkerhetsindikatorer, som tillsattes i maj 2023. Dess mål är att sammanställa gemensamma specifikationer för de klient- och patientsäkerhetsindikatorer som varje välfärdsområde förbinder sig att mäta och rapportera om regelbundet. Konsensusgruppen är en representativ arbetsgrupp och dess ordförande är bedömningsöverläkaren **Sami Pakarinen**, HUS, och ledande överläkaren **Pirjo Mustonen**, Varha.

Mätarna och indikatorerna måste leva i vardagen, och därför kommer de att uppdateras regelbundet.

De nyaste checkliste- och heta linjen-indikatorerna finns i Klient- och patientsäkerhetscentrets materialbank. klientochpatientsakerhetscentret.fi/for-expert-och-studerande/materialbanken/ **O**

De klient- och patientsäkerhetsindikatorer

som föreslogs i statsrådets utrednings- och forskningsverksamhets (VN TEAS) projekt ”Potilas- ja asiakasturvallisuuden tilannekuva ja seurantamenettelyt; Patient- och klientsäkerhetens lägesbild och uppföljningsförfaranden” utgjorde en stark grund för utvecklingen av indikatorsystemet. Uppdateringen gjordes i underarbetsgrupper för linjen för nivåmätning och koordinerades av Klient- och patientsäkerhetscentret. Ett stort antal sakkunniga inom centrets olika nätverk hördes.